N°. 636.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

DONDERDAG 14 JUNIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

BERIGT.

Wegens de uitvoerigheid en het gewigt der parlementaire debatten, benevens de noodzakelijkheid om mede te deelen het belangrijk Kamer-verslag over de suppletoire begrooting van hoofdstuk V, onlangs door de Regering aangeboden, zijn wij verhinderd, heden hoofd-artikelen te plaatsen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Officiële depêches gister te Parijs en te Londen tegelijk in de *London Gazette* en in den *Moniteur* verschenen, hebben den gelukkigen uitslag bekend gemaakt der expeditie tegen het zuidelijk uiteinde der Zee van Azoff gerigt door dat gedeelte der geallieerde troepen, dat Kertsch en Yeni-Kalé genomen en Arabat en Genitschi gebombardeerd had. Bij die gelegenheid heeft de flotille nog drie Russische steden gebombardeerd: Geisk, Mariapol en Tangarog; maar de depêches zeggen niet, of de geallieerden zich bepaald hebben bij het bombardement, of dat zij zich van die steden meester maakten, gelijk te Parijs het gerucht was, althans wat Tangarog betreft. Wij zijn genegen om te gelooven, dat dit gerucht verder dan de waarheid ging en dat Tangarog niet door de geallieerden is bezet, die zich na het bombardement zouden hebben verwijderd. Dit althans schijnt te volgen uit de officiële depêches, welke op dit punt zeer duister zijn.

Onder de drie gebombardeerde steden komt de stad Geisk voor. Deze naam is op de landkaart niet te vinden en verschillende bladen zijn daardoor tot de conclusie gekomen, dat het hier nogmaals Genitschi geldt, eene plaats gelegen over het uiteinde van Arabat en reeds eenmaal gebombardeerd. Wij gelooven, dat die bladen te dien aanzien in dwaling verkeeren. De stad Geisk, door de Russen bij die nieuwe expeditie aangevallen, schijnt ons die te zijn, welke op de kaarten onder den naam van Nagaïski is aangewezen; zij is gelegen op de zuidelijke kust der zee van Azoff op 20 of 25 mijlen van Tangarog.

De depêches bevestigen, dat de expeditie slechts te Tangarog tegenstand ontmoette, waar die tegenstand zelfs niet zeer levendig was, daar de geallieerden slechts één gekwetste en geen enkele gesneuvelde hadden.

Ongelukkig was dit niet het geval onder de muren van Sebastopol, den 7 Junij, bij de verovering van de Mamelon-vert en de redouten van Carenage. Ofschoon het officieel cijfer nog niet bekend is, — generaal Canrobert heeft zich in zijne depêche tot dusverre er bij bepaald om de verliezen gevoelig te noemen — schijnen die verliezen aan beide kanten zeer belangrijk geweest te zijn. Eergister sprak men te Parijs van 4,000 man, die buiten gevecht zouden gesteld zijn, waaronder een generaal en twee kolonels gedood, enkel aan de zijde der Franschen. Lord Raglan schat op 400 man het verlies der Engelschen, die dien dag minder aan den strijd deel genomen schijnen te hebben.

De verliezen der Russen moeten natuurlijk ook zeer groot zijn. Het is te hopen, dat de officiële verslagen niet bevestigen de cijfers, waarvan eergister te Parijs sprake was.

In eene telegrafische depêche uit Parijs dd. 12 Junij wordt gemeld:

Generaal Pelissier meldt in eene depêche van den 9 's namiddags, dat de pogingen der Russen om de door de Franschen bemagtigde werken te heroveren, zonder eenig gevolg blijven.

De batterij bekend onder den naam van 2 Mei, is door de Russen verlaten, die zich ook van den regterover der Kielhaven ganschelijk hebben verwijderd.

De Russische schepen hebben eene wijkplaats gezocht in de artillerie-baai, alwaar de zware bommen van het Fransche geschut hen zullen kunnen bereiken.

De Engelsche admiraliteit heeft eene depêche bekend gemaakt, volgens welke de Russen Anapa ontruimd hebben. De Circassiers hebben daarna bezit van de plaats genomen.

Uit Weenen wordt nader bevestigd, dat Keizer Frans Joseph zich naar Gallicie zal begeven om een gedeelte van zijn leger te inspecteren, zijnde het vertrek op 12 of 14 Junij bepaald.

Men voegt daarbij, dat Z. M. op de grenzen een onderhoud zou hebben met den Koning van Pruissen. Evenwel is dit slechts een vermoeden, en verzekert men, dat het uitstapje van den Keizer van Oostenrijk volstrekt geene staatkundige beteekenis heeft.

Daar de conferentiën bepaaldelijk gesloten zijn, zoo heeft de heer Titoff, die zich te Weenen slechts in hoedanigheid van buitengewoon zaakgelastigde van Rusland bij de conferentien bevond, den 10 die hoofdstad verlaten, terwijl Prins Gortschakoff daar gebleven is, als zijnde hij in hoedanigheid van gewoon vertegenwoordiger van Rusland bij het Oostenrijksche gouvernement geaccrediteerd. Alvorens naar zijn post te Stuttgard terug te keeren, heeft de heer Titoff eene reis naar Italie gedaan.

De *Baltic* is den 10 Junij te Liverpool aangekomen met berigten uit New-York van 12 Mei.

Die welke betrekking hebben op de Vereenigde Staten zijn van weinig belang.

De heer Perry, oud zaakgelastigde der Vereenigde Staten te Madrid, heeft onder den vorm van een adres aan den President het licht doen zien, zijn antwoord op de beschuldigingen, door hem tegen den heer Soulé gerigt.

Lady Franklin, berustende in de waarheid der tijding van het overlijden haars echtgenoots, heeft last gegeven om te Beecly-Island een gedenkteeken te doen oprigten ter eere van den kommandant van de Erebus en Terror, alsook voor zijne reisgenooten, die met hem omgekomen zijn.

Dat gedenkteeken zal geplaatst worden ter zijde van die, welke gewijd is aan de nagedachtenis van den luitenant Bellot.

Verscheidene personen, die gearresteerd waren ter zake van recrutering van manschappen voor het Engelsche leger in de Krim, zijn voor het hof verschenen. De uitspraak van het vonnis is eenigen tijd uitgesteld.

Er hebben talrijke vervolgingen plaats tegen degenen, die de wet op de sterke dranken overtreden hebben.

Te Cuba was den 23 Mei alles rustig. De gouverneur-generaal is zeer voldaan teruggekeerd van zijne inspectie-reis naar de provinciën van het eiland.

Wie herinnert zich niet, hoe de constitutionnele partij, bij de discussiën over de jongste begrooting, hoe vooral de heer VAN BOSSE in zijne bekende en *thans* door de Regering zoo allezins gehuldigde Nota betoogde, dat de Regering eene *onware* begrooting had voorgedragen; want dat èn de onvoorziene uitgaven waren *verminderd* èn noodzakelijke uitgaven *weggelaten*, om zoodoende niet al te zeer in het oog te doen springen met hoeveel *meer* kwistigheid *deze* Regering met de gelden der Natie omsprong?

Zóó van de zijde der Regering, als van de ministeriële, in alles ja-knikkende partij werd met heftigheid daarop geantwoord als op eene beschuldiging, die uit de lucht was gegrepen, alleen aan partijzucht haar aanzijn te danken had.

En wat ziet men *nu* gebeuren?

De constitutionnele partij *ook in dit opzigt* voor de oogen der Natie geregtvaardigd; Regering en ministeriëlen beschaamd; want de Regering heeft nu *moeten* aanbieden eene suppletoire begrooting, waardoor, enkel op het hoofdstuk van Binnenlandsche Zaken, nu *meer* gevraagd wordt eene som van *negenmaal honderd zestig duizend gulden!* en zulks voor uitgaven, waarvan men de noodzakelijkheid bij de discussie over de begrooting had voorspeld en betoogd, maar hetgeen *toen* door de Regering werd bestreden.

Het is uit *dit* standpunt, dat wij onzen lezers aanbevelen de volgende punten te overwegen, die voorkomen in het Verslag der Tweede Kamer, dat over deze suppletoire begrooting thans is verschenen:

§ 1. Door eenige leden is, met het oog op een der drie hoofdposten van deze suppletoire begrooting, namelijk dien voor herstellingen aan rijkswerken, welke bij de ramp van Maart jl. beschadigd zijn, de aanmerking gemaakt, dat de voordragt een nieuw bewijs oplevert, hoe moeijelijk het is vooral te bepalen, tot welke hoogte de staatsuitgaven voor een bepaald dienstjaar kunnen klimmen en hoe zeer daaromtrent gemaakte berekeningen bij de uitkomst kunnen falen.

Meer algemeen heeft men doen opmerken, dat deze aanvrage, wat hare beide overige onderdeelen betreft, maar al te zeer het gevoelen dergenen bevestigt, die bij het vaststellen der Staatsbegrooting voor 1855 beweerden, dat daarop niet alle uitgaven waren gebragt, welke men op dat tijdstip als nagenoeg onvermijdelijk beschouwen kon. *Zeer vele leden meenden in dit laatste opzigt reden te hebben, om zich over de handelwijze der Regering te beklagen.* Toen de genoemde Staatsbegrooting bij de Kamer in overweging was, werd er harerzijds bij herhaling op gewezen, dat in den loop van het tegenwoordig jaar de uitbetaling der bijdrage van ƒ 400,000 aan de Rhijnspoorweg-maatschappij zou worden vereischt. Desniettemin toonde de Regering zich ongenegen, dien post op de begrooting uit te trekken. Zij gewaagde van de mogelijkheid, dat het versmalde spoor in 1855 niet gereed kwam. Intusschen erkent zij thans zelve, dat reeds bij het invallen der vorst en dus in Januarij jl, het bedoelde spoor tusschen Amsterdam en Driebergen zoo goed als voltooid was, en dat in de tegenwoordige maand Junij de treinen tot Arnhem toe op de smalle sporen zullen beginnen te loopen. Voegt men daarbij dat de Rhijnspoorweg-maatschappij zich verbonden had tot de voltooijing van dit werk binnen eenen termijn, die op dit oogenblik reeds ten einde is geloopen, dan laat zich werkelijk niet bevroeden, hoe de Regering die voltooijing in 1855, en dus de noodzakelijkheid om nog binnen dat jaar den laatsten termijn der bijdrage te betalen, in twijfel heeft kunnen trekken.

Nagenoeg dezelfde bedenkingen gelden ten opzigte van den post voor den Haarlemmermeer-polder. Die verhooging wordt hoofdzakelijk gevorderd voor uitdiepingswerken aan vaarten en togten. In weerwil van het daaromtrent in de Memorie van Toelichting aangevoerde, kan men zich niet voorstellen, dat vóór het einde van 1854 de noodzakelijkheid dier werken volstrekt niet aan 't licht zou zijn gekomen, of dat althans niet eenig vermoeden daaromtrent bij de Regering zou hebben bestaan. Anders laat zich het gezegde in de genoemde Memorie, dat al spoedig na het intreden van het jaar 1855 de ongenoegzaamheid der oorspronkelijk voor den Haarlemmermeer-polder toegestane som blijkbaar werd, zeer moeijelijk verklaren. Bestond nog vóór het vaststellen der Staatsbegrooting van 1855 bij de Regering het vermoeden dier ongenoegzaamheid, dan had zij eene hoogere som voor deze behoefte op de begrooting moeten brengen.

Men kan het buiten rekening blijven dier meerdere behoefte en vooral ook het weglaten der ƒ 400,000 moeijelijk aan eene andere beweegreden toeschrijven, dan aan de zucht om het eindcijfer der Staatsbegrooting niet te zeer op te drijven. Maar die op zich zelve hoogst loffelijke neiging mag niet leiden tot het stelsel om later bij suppletoire begrooting aan te vragen wat reeds op de algemeene begrooting had kunnen worden gebragt. Door *zoodanige handelwijze wordt te kort gedaan aan het eigenlijk karakter eener jaarlijksche Staatsbegrooting en verliest het regt der Volksvertegenwoordiging om tot de vaststelling dier begrooting mede te werken, veel van zijne waarde.* Men vergete daarbij niet, dat de Staten-Generaal niet enkel geroepen zijn, om de op zulk eene begrooting gebragte posten te helpen beoordeelen, maar ook om het geheel daarvan in verband te beschouwen met de financiële kracht des lands. Ten gevolge der tegenwoordige verhoogingswet klimt het cijfer der begrooting van het Departement van Binnenlandsche Zaken voor 1855 tot nagenoeg zeven millioen gulden. *Was die zeer hooge som oorspronkelijk aangevraagd, men zou zich van de zijde der Kamer verpligt hebben gerekend, ernstig naar middelen uit te zien om daarin vermindering te brengen, en dus nog sterker, dan reeds het geval is geweest, op verlaging van alle posten dezer begrooting hebben aangedrongen, die daarvoor slechts eenigzins vatbaar schenen.* Thans, nu men met den geheelen omvang der behoefte van het Departement van Binnenlandsche Zaken eerst lang na de vaststelling der Staatsbegrooting voor 1855 bekend wordt en de later aangevraagde gelden uitgaven betreffen, die òf uit haren aard onveranderlijk zijn, òf waarop zich hoogst waarschijnlijk niets laat afdingen, is inkrimping van het gezamenlijk bedrag van dit hoofdstuk niet meer mogelijk.

§ 2. In verband met het voorafgaande is door eenige leden gevraagd of nog meer suppletoire begrootingen voor uitgaven van het Departement van Binnenlandsche Zaken over de dienst van 1855 te wachten zijn. Men vond tot het doen dier vraag vooral aanleiding in eene bij de indiening der begrooting van dat departement voor het loopende jaar gedane aankondiging. Op den toelichtenden staat, tot die begrooting betrekkelijk, werd namelijk bij art. 69 gezegd, dat aan de landsgebouwen te 's Gravenhage, behalve eenige daar opgenoemde werken, nog veel te doen viel, wat bijzondere voorziening eischte, en dat daartoe waarschijnlijk nader een bijzonder wetsvoorstel zou behooren te worden ingediend. Of heeft de Regering thans van het doen verrigten dier buitengewone werken in het loopende jaar geheel afgezien.

§ 3. Het gezegde aan het slot der Memorie van Toelichting, dat de thans aangevraagde *f* 960,000 »*naar het zich laat aanzien*» uit de middelen, tot dekking der staatsuitgaven over 1855 bij de wet van 30 December 1854 aangewezen, gevonden kunnen worden, heeft de aandacht getrokken. Die uitdrukking: »*naar het zich laat aanzien*» duidt eene onzekerheid aan over de ongenoegzaamheid der middelen voor 1855, die men, in verband met andere mededeelingen der Regering omtrent den staat der geldmiddelen niet zou hebben verwacht. Aan den anderen kant is dit gezegde in strijd met hetgeen men op bladz. 4 der Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag wegens de wet tot afschaffing van den accijns op het gemaal leest. Daar wordt namelijk gezegd, dat al de uitgaven, waarover het tegenwoordig wets-ontwerp handelt, gereedelijk bestreden kunnen worden uit de gelden, »*welke als batige saldo's van de vorige dienstjaren in 's Rijks schatkist voorhanden zijn.*» Men wenscht een en ander opgehelderd te zien.

Art. 1. De bij dit artikel uitgetrokkene bijdrage aan de Rhijn-spoorweg-maatschappij gaf aanleiding tot het uiten van het verlangen naar eene naauwkeurige opgave van den tegenwoordigen stand der door die maatschappij aangelegde werken. Inzonderheid wenscht men te weten, op welk tijdstip de Rhijnspoorweg van Arnhem naar de Pruissische grenzen voltooid zal zijn, en hoe het staat met het bouwen van de IJsselbrug te Westervoort. Volgens eene vroegere mededeeling der Regering gingen de werken aan die brug langzaam voort. Ook meent men te weten, dat er deskundigen zijn, die met de wijze, waarop zij wordt aangelegd, niet ingenomen zijn. Men acht het van belang de zienswijze der Regering daaromtrent te kennen. Het zal daarbij wel geene herinnering behoeven, hoe noodzakelijk het zij, dat van onze zijde alle krachten worden ingespannen, om zoo spoedig mogelijk den spoorweg de Pruissische grenzen te doen bereiken. Dezelfde krachtsinspanning verwacht men van de zijde van Pruissen, opdat het tijdstip der aansluiting van Nederland aan het Duitsche spoorwegnet spoedig daar zij. Intusschen meent men ook op het erlangen van inlichting omtrent hetgeen te dezen aanzien op het Pruissische gebied verrigt is of nog verrigt zal worden, te moeten aandringen, en zulks te meer, omdat onlangs het gerucht verspreid is geworden, dat er staking der werkzaamheden aan het spoorwegvak tusschen Oberhausen en Wezel plaats vond. Te regt zou men zich dezerzijds, indien zoodanig gerucht waarheid behelsde, daarover kunnen beklagen.

Kosten van den Haarlemmermeer-polder. Ook geheel afgescheiden van de hiervoor medegedeelde bedenking tegen het brengen dezer meerdere uitgave van *f* 220,000 op eene suppletoire begrooting, heeft het bevreemding verwekt, dat de behoefte aan dat meerder bedrag heeft kunnen ontstaan. Toen bij art. 88 der Staatsbegrooting van 1855 de som van *f* 127,000 voor kosten van den Haarlemmermeer-polder werd aangevraagd, voegde de Regering er uitdrukkelijk bij, dat naar het oordeel der Commissie van Beheer en Toezigt, dat bedrag genoegzaam zou zijn om alle kosten van personeel en materieel tot aan het einde van 1855 te bestrijden. Zij gaf verder te kennen, dat tegen dat tijdstip de commissie zou aftreden en dat de polder met 1e. Januarij 1856 aan een te benoemen bestuur zou worden overgegeven. Het scheen dus uitgemaakt, dat met de aangevraagde *f* 127,000 de reeks der rijks-uitgaven voor de droogmaking van het Haarlemmermeer gesloten was. Tegen het toestaan dier som bestond te minder bezwaar, omdat zij nagenoeg geheel zou kunnen worden bestreden uit de opbrengst der bundergelden en grasveilingen.

Thans blijkt intusschen, dat er *f* 220,000 meer noodig is, zonder dat eenige ontvangst daartegenover staat, en dat met name op de uitdiepingswerken der vaarten en togten, waarvan de kosten, vroeger op *f* 19,000 geraamd, thans *f* 118,000 zullen bedragen, eene misrekening van een ton gouds heeft plaats gehad. Zulk eene misrekening van de zijde eener commissie, die zooveel ervaring verkregen heeft, moet verwondering baren. Niet minder vreemd is het, dat de Reg. de aandacht der commissie op de ongenoegzaamheid der oorspronkelijke toegestane som heeft moeten vestigen. Men zou het omgekeerde eigenaardiger hebben geacht.

Een en ander moest er toe leiden, om nadere opheldering wegens den aard, het nut en de noodzakelijkheid der voorgenomene werken, vooral wat de vaarten en togten betreft, te vragen. Geldt het daarbij alleen het brengen dier wateren in den vorigen toestand, of ook eene meerdere uitdieping? Ware dit laatste het geval (hetgeen het gebruik van het woord »*verbetering*» zou doen onderstellen), dan kwam het in aanmerking, of te dien aanzien ook verder zou worden gegaan, dan volstrekt noodig is. Het nut van werken van dien aard is voor onderscheidene beschouwingen vatbaar. Ook indien zij in het belang van den polder of van het waterschap Rhijnland vereischt wierden, was daardoor nog niet uitgemaakt, dat zij door het rijk moesten worden bekostigd. Welligt zouden die kosten ten lasten van den polder, van de eigenaars der daarin gelegene gronden of ook van Rijnland kunnen worden gebragt. Ook dit punt wenschte men dus opgehelderd te zien, en dan tevens de dubbele vraag beantwoord te hebben, of de Reg. bij het voornemen blijft, om met 1o. Jan. 1856 den polder aan een nieuw bestuur over te geven, en of tegen dat tijdstip de regeling der bijdragen van Rhijnland, als belanghebbend district, tot de kosten van bedijking en droogmaking zal plaats hebben. Een der vroegere bezwaren tegen die regeling is door het toestaan der noodige sommen voor de stichting van het stoomgemaal op den IJssel opgeheven.

Nog is te dezer gelegenheid gevraagd naar den tegenwoordigen stand van het regtsgeding tusschen den Staat en de stad Leyden over den eigendom van een deel van den bodem van het Haarlemmermeer.

Onvoorziene behoeften. De voorgestelde verhooging van dezen post heeft tot de aanmerking geleid, dat thans blijkt, hoe weinig rationeel het uittrekken van een lager cijfer daarvoor op de Staatsbegrooting van 1855 is geweest. Door zoodanige inkrimping moge het totaal cijfer dier begrooting voor het oogenblik eenigzins dalen, als zij niet op goede gronden steunt, wordt tegen het beginsel der raming in eens van al de voor het aanstaande dienstjaar waarschijnlijk benoodigde staatsuitgaven gehandeld. Die aanmerking erlangt te meer kracht, omdat de Regering thans, in het midden van het dienstjaar voor onvoorziene uitgaven dezelfde som vraagt, als zij bij het intreden van dat dienstjaar, en dus over de volle twaalf maanden, noodig achtte. Of zijn de *f* 25,000, die na aftrek der overschrijving voor winterschade op art. 167 van het hoofdstuk overbleven zijn, thans reeds tot andere einden verbruikt? Zoo de verhooging van dat artikel plaats had met het oog op reeds bij de Regering bekende uitgaven, zouden verscheidene leden het hoogst onregelmatig achten, dat niet bij de tegenwoordige wet de begrootings-artikelen zelve, waartoe die uitgaven betrekking hebben, wierden verhoogd.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Redevoering, door den heer VAN DER LINDEN *in de namiddag-zitting van gister, 12 Junij, uitgesproken.*

De heer v. d. Linden behoeft niet te zeggen met welke hooge belangstelling hij de aanbieding en behandeling van dit ontwerp gezien heeft. Hij zal voor de wet stemmen, omdat die in de rigting is zijner partij. Hij verheugt zich te meer over dit ontwerp, omdat het op nieuw het bewijs oplevert, dat wat hij en zijne staatkundige vrienden bestrijden, niet geschiedt uit eene oppositie quand-même, maar dat zij met opregtheid bestrijden en met opregtheid aannemen. Hij zal niet onderzoeken of het voorstel ontijdig is of niet. Hij kan dat overlaten aan de vrienden van het Ministerie, tusschen welke en de Regering nu eene kloof is ontstaan. De Regering ontkent, dat zij in de rigting der oppositie is: zij zegt dat zij eigen denkbeelden heeft en dat zij zelfstandigheid bezit. Wie zou dit niet gelooven, vraagt Spr. als de Min. van Buitenl. Zaken het zelf verklaart, maar toch de overvloed van betuigingen toont wel aan dat men niet zoo geheel zeker was.

Als er niet zoo weinig geloof bestond aan die zelfstandigheid en de eigen denkbeelden der Regering, dan zou de Min. v. Buitenl. Zaken niet zoo veel tijd besteed hebben aan het betoog dat er zelfstandigheid aanwezig was, wat zoo velen meenen dat ontbreekt. Spr. kan begrijpen dat de Regering dergelijke verdediging noodzakelijk achtte, als we zien hoe de heer Schimmelpenninck vroeg, of het niet beter is een voorstel te doen, dat wat ruimere strekking heeft, dan om af te treden, en als men ook ziet dat de heer van Goltstein gezegd heeft, dat de Regering, uit vrees om hare zedelijke kracht verzwakt te zien, het voorstel heeft gedaan, en dat de voorzigtigheid wel gebood niet zoo ver te gaan, maar dat de zucht tot behoud van het Ministerie zeer moest wegen. Spr. verwondert zich te minder over die zelfverdediging nu heden (juist nadat de Min. v. Buitenl. Zaken gezegd heeft, dat de Regering hare eigene meening heeft) de heer Schimmelpenninck is opgetreden en een vertoog geleverd heeft over eene Regering, die omsingeld is, die geene uitkomst meer weet, en die dus een deel moet loslaten, om niet alles te verliezen. De Regering geeft dan ook nu toe in de hoop dat 't uit zal zijn met afschaffing van belastingen.

Als spr. dat alles in aanmerking neemt, ja dan gelooft hij dat het betoog van den Min. van Buitenl. Zaken wel noodzakelijk was om te verdedigen waarom men juist nu aan de oppositie zoo ver vooruit was. Spreker treedt ook niet in een onderzoek waarom de Regering nu tot dit voorstel is gekomen, noch ook of de heer van Hall in opinie veranderd is of niet; dat ligt buiten de discussie; we spreken hier over de afschaffing van den accijns op het gemaal en niet over de consequentie van den Minister van Hall. Spr. zal dus niet nagaan of de oppositie is overgekomen tot het Ministerie of wel omgekeerd. Spr. zal voor de wet stemmen, maar hij geeft aan die uit te brengen stem niet die beteekenis die de heer van Hall er aan geeft, namelijk dat dit een bewijs van sympathie voor het ministerie zou zijn, want hij mag den heer van Hall daarmede niet vleijen. Heden morgen is door den Min. van Buitenl. Zaken de quaestie van vertrouwen gesteld; dit is z. i. zeer overbodig.

Want Spr. vraagt of de Regering gelooft, dat het voorstel zoo groot gevaar loopt? Neen, zij behoeft daarvoor niet bevreesd te zijn; hij en zijne vrienden zijn er voor en nemen het onder hunne bescherming. Hij gelooft ook dat de Min. v. Fin. het voorstel niet aangenomen zou willen hebben, alleen als een blijk van vertrouwen in het ministerie. Spr. verheugt zich over de oeconomisch-politieke gronden door den Min. v. Fin. tot verdediging van het voorstel bijgebragt, en Spr. is daarbij van oordeel dat de heer van Hall teregt den veldheerstaf aan dien minister heeft overgegeven. Die Min. kan geene aanneming van het ontwerp willen uithoofde van het vertrouwen, dat men in het ministerie stelt, maar hij wil natuurlijk eene rationele overtuiging. Daar nu die Min. zijne verdere plannen ook niet blootgelegd heeft, zoo kan hier eigenlijk geene quaestie van vertrouwen te pas komen. Spr. zal ook over de politieke omstandigheden niet uitweiden, niet omdat hij zoo gerust is, of omdat de Min. v. Buitenl. Zaken hem gerust gesteld heeft, maar omdat hij weinig hecht aan al die argumenten aan buitenlandsche politiek ontleend.

Hoe was het vroeger? Het kanon, dat in de Middellandsche Zee zou losbarsten, was het motief tegen eene herziening der Grondwet. In 1853 was het de deelneming aan den oorlog door Perzie, die de Regering als argument tegen het voorstel der 9 leden bezigde. In 1854 waren het wederom de politieke omstandigheden en in 1851, toen in deze Kamer de tijdingen uit Parijs aankwamen, deed de heer van Hall het voorstel, om toch maar de beraadslagingen over 't budget te staken en de begrooting maar spoedig aan te nemen. De Kamer heeft dat gevoelen toen niet gedeeld en de voortgezette beraadslagingen hebben toen volstrekt geen invloed op de Europesche aangelegenheden uitgeoefend. Thans is de Minister van Buitenlandsche Zaken en ook de heer Schimmelpenninck zeer, gerust. Maar hoe dit zij, gesteld er is nu minder reden tot geruststelling dan nog is zulk een maatregel, als thans voorgedragen is, nuttig en staatkundig.

Over de vraag, of door dien maatregel het brood goedkooper zal worden, zal Spr., na de rede van den Min. van Finantien, niet uitweiden. Hij staat evenwel stil bij de redeneringen van sommige sprekers. Hij verzoekt den heer Wintgens bij *Wagenaar* iets verder te lezen dan hetgeen hij nopens de gebeurtenissen van 1748 heeft medegedeeld. Die spreker zal dan zien, hoe achter de April-beweging van dien tijd, ook de groote zaten, om, onder de kreet van afschaffing der pachterijen, het heft nog meer in handen te krijgen. Ook toen werden de lagere volksklassen opgezet en aan inmenging der geestelijkheid ontbrak het ook toen niet.

Aan den heer Forcest antwoordt Spr., dat de liberale partij, waartegen die spreker zóó gewaarschuwd heeft, niet ten doel heeft om hare wijsheid in de plaats van het godsbestier te stellen, of verandering in de natuur der dingen te brengen, maar om te herstellen wat door menschelijke onwijsheid geschied is om de zaken buiten haren natuurlijken loop te brengen, en de banden weg te nemen, die door menschelijke dwaasheid aan den vrijen arbeid zijn in den weg gelegd. Vrije arbeid, vat hij echter niet op in den geest van den heer Baud. Spr. bedoelt daarmede niet de vrijheid om *niet* te arbeiden, maar het openen van de gelegenheid tot arbeiden. Overigens gelooft hij niet, dat hier te lande belastingen noodig zijn, om een drang of prikkel tot arbeid te geven.

Zoo als gezegd is, spreker zal voor de wet stemmen, omdat de voordragt is in de rigting van hem en zijne vrienden en omdat hij eene goede werking van den maatregel voorziet.

Zitting van Woensdag, 13 Junij.

In den aanvang dezer zitting heeft de heer Dommer van Poldersveldt zijne aangekondigde motie tot sluiting van de algemeene beraadslagingen over het wetsontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal voorgesteld, welke motie, na bestrijding door de heeren van Hoëvell, Thorbecke, Hoffman en Kien met 41 tegen 21 stemmen is afgestemd.

Daarna zijn de beraadslagingen over dat wetsontwerp voortgezet.

De heer Kien stelt op den voorgrond, dat hij niet nieuws kan aanvoeren, of iets, dat invloed op de uit te brengen stem van anderen kan uitoefenen. Hij wil dus alleen zijne eigene bezwaren doen kennen, want ook hij heeft na al de redevoeringen, die reeds over dit ontwerp gehouden zijn, en vooral na de uitmuntende rede van den Minister van Financien van Zaturdag, zijne eigene overtuiging nog niet gevestigd. Nog twijfelt hij, of het voorstel wel kan gezegd worden in het algemeen landsbelang raadzaam te zijn.

Hij weet wat het zegt, om zich als een tegenstander van afschaffing te verklaren; hij weet, dat men zich daarbij blootstelt aan de benaming van ultra-conservatief of reactionnair, en dat men daarover in de dagbladen wordt aangevallen. Hij weet, wat het zegt, om zich tegen de afschaffing van belastingen te verklaren, vooral als men lid van deze Kamer is, als men het met genoegen is en als men het nog lang hoopt te blijven, en, inzonderheid als men er op let hoeveel invloed die vrijzinnige bladen uitoefenen, — maar, hoe gaarne hij ook met zijnen vriend, dien hij hoogacht, den Min. v. Fin., zou willen instemmen, kan hij het nog niet doen, want bij hem wegen de onderscheidene bezwaren zeer.

Hij somt nu in eene zeer langdurige rede al die bezwaren op nieuw op; ze zijn ontleend aan den algemeenen politieken toestand van Europa: en aan onzen finantiëlen toestand, zoowel wat de uitgaven als de inkomsten betreft. Aan uitgaven is, volgens Spr. nog zeer veel noodig, vooral met het oog op het herstel onzer Marine, de regeling der schutterij, de emancipatie der slaven enz. De berekeningen der Regering nopens de inkomsten, acht Spr. veel te schoon gekleurd. Hij bestrijdt overigens de afschaffing in principe en meent, dat zij een halve maatregel is. De huishoudingen zullen er niets bij winnen, terwijl de staathuishouding er bij zal verliezen.

De heer Hoffman heeft voor de tweede maal het woord gevraagd, om een paar punten, in de rede van den Minister van Buitenlandsche Zaken vervat, te beantwoorden. De Min. had zich beklaagd over eene aanhaling, door Spr. gedaan, uit eene vroegere redevoering van den Minister als lid der kamer. Spr. tracht thans aan te toonen, dat de aangehaalde rede allezins toepasselijk was en dat zij doet zien, dat de Minister in zake van het belastingstelsel

1851 eene geheel tegenovergestelde meening voorstond. Wat overigens de verwijten over afval der vrienden van het Ministerie betreft, bekent spr., dat hij geloof gehecht heeft aan het programma van 1853, maar dat hij in zijne verwachting teleurgesteld is.

Sommige sprekers hebben de gevolgen geschetst, die uit eene verwerping der wet zouden kunnen voortvloeijen, als aftreding van het Ministerie, ontbinding der Kamer, het uitschrijven van nieuwe verkiezingen enz. Spr. zal daarop alleen antwoorden, dat hij, bij het uitbrengen van zijne stem, alleen het oog heeft op art. 82 der grondwet, volgens hetwelk de leden volgens eed en geweten stemmen, zonder last van of ruggespraak met hen, die benoemen. Het is met het oog daarop, dat hij zijne overtuiging niet ten offer brengt, ook niet voor de eer om lid der Kamer te zijn.

De heer SANDER heeft het woord gevraagd, om zijne bezwaren tegen het ontwerp te doen kennen. Zij zijn nog niet voldoende opgelost, en worden zij dit niet, dan zullen zij zijn afkeurend votum ten gevolge hebben. Zijne bezwaren zijn van drieërlei aard: 1o. dat de afschaffing van het gemaal den val van de overige accijnsen zal veroorzaken, omdat, na die afschaffing, geen goed toezigt meer zal kunnen gehouden worden op de inning der overige accijnsen, zoo ten minste het personeel niet worde uitgebreid, hetgeen, volgens de gewisselde stukken, niet in de bedoeling der Regering ligt; — 2o. dat bij de bestaande behoefte aan eenig aequivalent de verhooging van opcenten hem niet rationneel en zeer gevaarlijk voorkomt; — en 3o. is zijn hoofdbezwaar ontleend aan het belang van vele plattelandsgemeenten, waarvoor de aanneming of verwerping dezer wet eene levensvraag is. Er zijn vele gemeenten, waar deze wet geen doel zal treffen. Er zijn anderen, die den gemeentelijken accijns niet kunnen missen. Zij kunnen de opbrengst daarvan op geene andere wijze vinden. Men zal dus het gemaal als eigen middel moeten blijven heffen. De maatregel zal dus geen effect hebben. De kosten van het toezigt zullen geheel voor rekening dier gemeente komen. De hoofdelijke omslagen kunnen in vele gemeenten ook niet worden uitgevoerd. Het gevolg van een en ander zal zijn, dat die gemeenten hare vernietiging te gemoet gaan. Overigens heeft hij met leedwezen gezien, dat de Regering de afschaffing van het tonnegeld afhankelijk maakt van de aanneming der suikerwet.

De heer VAN HOËVELL heeft te kennen gegeven, dat van al de zonderlinge redevoeringen, die hij ooit gehoord had, die van den Minister van Buitenlandsche Zaken gisteren de allerzonderlingste was. Spr. weet nog niet wat de Minister daarmede beoogde, wat die rede ten doel had. De strekking daarvan was eigenlijk om te doen uitkomen, dat zij, die hunne stem vòòr het ontwerp uitbragten, zouden zijn in de rigting van het ministerie en tegen hunne eigen rigting. Spr. zal nu niet onderzoeken of de Minister daarmede zijne vrienden heeft overtuigd, die zeggen, dat de Minister door de oppositie op sleeptouw is genomen.

Evenmin zal hij onderzoeken of daardoor overtuigd zijn zij, die den maatregel ondersteunen. Het is ook de vraag of daardoor overtuigd is de Minister van Financien, die toch gezegd heeft, dat de Regering een voorstel heeft gedaan, waarvoor de meeste leden der oppositie, zoo zij zich gelijk willen blijven, zullen moeten stemmen. Zoo dus de oppositie zich gelijk wil blijven, dan moet zij voor het ontwerp stemmen. Dat is de meening van den Min. v. Finantien, terwijl de Min. v. Buitenl. Zaken, zegt dat dit voorstel niet ligt in rigting der oppositie.

Spr. vraagt dus op nieuw, wat bedoelde de Min. met dat betoog. Was het om de oppositie over te halen tegen de wet te stemmen, dit zou al zeer zonderling zijn. Zoo dit het doel ware, dan zal het, wat Spr. betreft, gemist worden. Hij zal voor het ontwerp stemmen, en hij houdt zich overtuigd, dat niemand, die zijne parlementaire loopbaan heeft gevolgd, zal kunnen zeggen, dat de afschaffing van den accijns op het gemaal niet in zijne rigting lag.

Maar dat kan toch ook niet het doel van den Minister geweest zijn. Want keurt de oppositie af, dan wordt het ontwerp verworpen en dan zou eene wet worden afgestemd die, volgens de verklaring van den Minister, het doel van zijne geheele parlementaire loopbaan was. Maar wat was dan het doel van die zonderlinge rede.

Spr. waagt eene gissing; welligt hebben wij hier eene eerste proeve van dien stap regts, waarvan de heer Dullert gesproken heeft. Het is alsof de Regering aan zijne vrienden wilde zeggen: ja, wij doen wel mede met die oppositie, maar wij behooren toch tot U. Volgens die gissing dus zou men hier een spiegelgevecht houden om tegelijk een eerste bewijs te geven van handreiking aan de andere zijde.

Nog uit anderen hoofde is die rede zonderling. Er wordt daarin bijv. gewag gemaakt van een gerucht, als zou de heer Thorbecke getracht hebben zijne vrienden over te halen, om tegen de wet te stemmen. Spr. heeft dat gerucht nergens vernomen dan alleen uit een buitenlandsche blad, *l'Indépendance*.

Maar waarom hier over geruchten uit te weiden, er zijn toch hier allerlei geruchten in omloop, bijv. dat het ministerie omtrent dit voorstel niet homogeen is, en dat drie ministers tegen deze wet zijn. Zonderling is het ook, dat de Minister zich zooveel moeite heeft gegeven, om aan te toonen, dat dit voorstel een op zich zelf staand voorstel zijn zou. Waarom? Waarschijnlijk had hij hier het oog op de ijverige aanhangers, of liever, daar men hier ook van cohorten van afschaffers heeft gesproken, maar Spr. zal ze zoo niet noemen, op de getrouwe lijfgarde van het ministerie. Deze had de vroegere voorstellen tot afschaffing tegengewerkt. Die had hij nu gaarne overgehaald om voor de wet te stemmen en daarom maakt hij het ontwerp los van de rigting der oppositie. Maar Spr. vraagt, of die vrienden daardoor gerust zullen worden gesteld? Volstrekt niet.

In veler oog is toch deze wet een belangrijk fragment van een stelsel van hervorming. Er zijn niet alleen bezwaren tegen den accijns op het gemaal aangeheven, maar verschillende sprekers hebben zich ook tegen andere accijnsen verklaard. De heer Rochussen heeft b. v. een schrikkelijk tafereel geleverd van de nadeelen van den accijns op de brandstoffen. Bovendien, men ontveinze het zich zich niet, dat de goede uitslag over den strijd tot hervorming van het belastingstelsel van deze wet afhangt.

Immers niet alleen dat de oppositie veel meer krijgt dan zij gevraagd heeft; maar Spr. durft zelfs onderstellen, dat zoo er geen voorstellen waren gedaan, de Regering dan een zoo ruim voorstel wel achterwege zou hebben gelaten. Deze wet bewijst dus ook het nut der voorstellen, die uit den boezem der Kamer zijn gedaan. Daarbij komt, dat terwijl nederlaag mat maakt, eene behaalde overwinning nieuwen prikkel tot strijd geeft.

Spr. komt nu tot het onderzoek van eenige bezwaren die uit het koloniaal oogpunt gerezen zijn. Waren die juist, zij zouden hem beletten voor het ontwerp te stemmen. Maar dit is het geval niet. De heer Baud heeft gewezen op de wisselvalligheid der O. I. baten en de noodzakelijke ontheffing der Javasche bevolking. Dit laatste heeft hem aangenaam verrast, als hij op het stelsel en op de vroegere redeneringen diens Sprs. terug ziet.

Hij wil dat lid toch een paar vragen doen; waarom hij zich niet op dat standpunt geplaatst heeft, bij de discussie over het regerings-reglementen voor Ned. Indie, en waarom niet dezelfde toon van wisselvalligheid en noodzakelijke ontheffing der Javasche bevolking aangeslagen wordt, als hier sprake is van de staatsbegrooting, als hier strijd gevoerd wordt tegen de verhoogde begrooting van dit ministerie.

Toen werd dit niet gezegd; maar nu het geldt vermindering van lasten, nu komt men daarmede voor den dag. Spr. vindt daarin een nieuw bewijs van het wantrouwen van den heer Baud in zijn eigen stelsel, en daar die spreker geweest heeft op den gedwongen arbeid aan hen, die voor vrijheid van arbeid hier te lande zijn, zoo keert Spr. de phrase om en zegt, dat zij, die den gedwongen arbeid als eene *conditio sine qua non* voor de millioenen uit de Oost hebben gesteld, zij kunnen thans met slechte gratie op de wisselvalligheid van die millioenen wijzen.

Spr. treedt vervolgens in meer uitvoerige beschouwingen over hetgeen in het werkelijk belang van den Javaan is; hoe hij daarvoor steeds heeft geijverd en ontvouwt daarop dat die wisselvalligheid der Oost-Indische baten, waarop men nu wijst, wel is een argument tegen het stelsel van den heer Baud, maar niet tegen dit voorstel. Het is tegen het stelsel van den heer Baud, omdat men die wisselvalligheid grondt op de vermoedelijke afneming der koffijcultuur en der overige vruchten van den gedwongen arbeid niettegenstaande men, toch met de koffijteelt laat voortgaan, ook daar waar de gronden zijn uitgeput en ook omdat men nog voortgaat met privilegien en gunsten te scheppen bij het uitgeven van suiker contracten.

Maar het argument van de wisselvalligheid der baten is niet een argument tegen het voorstel, want sedert Spr. het eerst over koloniale aangelegenheden in deze kamer gesproken heeft, zijn er 4 millioen bespaard op de overbrenging en te gelde making der producten, welke millioenen als bedekte bescherming aan gepriviligeerden werden uitgegeven. Die millioenen zouden anders het batig slot hebben verhoogd; die millioenen strekken thans om het batig slot te vermeerderen en kunnen dus bij de vergelijking van de gewone batige saldo's als het ware afgetrokken worden.

Hij treedt ook nu niet in die berekening van het vermoedelijk batig slot; want hij scheidt de voordragt nopens de Marine af van dezen maatregel; het komt bij deze wet niet te pas. Dit kan bij de discussie over de marine grondig worden onderzocht. De heer van Bosse wilde eene bepaalde verzekering, dat op niet meer uit de Oost-Indische baten gerekend zou worden, dan op $14\frac{1}{2}$ millioen. Spr. verlangt die verzekering niet. Hij zal alleen dit zeggen, dat hij geene staatsbegrooting zal aannemen, waarbij het vermoedelijk koloniaal batig slot hooger zal geraamd zal zijn dan op $14\frac{1}{2}$ millioen. Maar die quaestie is nu niet aan de orde. Spr. zal uit volle overtuiging voor deze wet stemmen.

De heer DE BRAUW voert ten tweede male het woord om eenige aanmerkingen op zijne eerste rede te beantwoorden; het betreft de stelling, dat de afschaffing geen invloed zal hebben op den broodprijs. Maar vooornamelijk blijft bij hem het financieel bezwaar bestaan. Hij wederlegt ook de stelling van den heer Gevers van Endegeest, dat een constitutionneel gouvernement een gouvernement van transactie moet zijn.

Dit wordt door Spr. betwist, hij wil niet beweren dat het vroeger niet zoo was. ook niet, dat er niet nog leden in het Ministerie zijn die het stelsel zijn toegedaan, maar z. i is een constitutioneel gouvernement, niet een gouvernement van transactie, maar een zoodanig gouvernement, waarin men flink voor zijne beginselen moet uitkomen, en zoo die niet triompheren, dan moet men liever de portefeuille nederleggen, den over beginselen transigeren. Wat echter een constitutioneel gouvernement wel is: dat is volgens Spr,, dat het een duur gouvernement is.

De heer VAN DEINSE treedt voor de tweede maal in eene repliek om op de aanmerkingen nopens wat door hem vroeger was bijgebragt te antwoorden.

De heer VAN GOLTSTEIN acht zich ook verpligt ten tweeden male het woord te voeren; hij levert een nieuw overzigt van den geheelen loop der discussie, op de betwiste hoofdpuntten, en vindt o. a. dat wel degelijk de Regering in de rigting is van hen die de indirecte belastingen willen overbrengen op eene directe heffing van het inkomen; want hij beweert, dat de rigting der Regering in de uitkomst overeenstemmend is met hen, die in deze afschaffing slechts eene eerste schrede zien.

De Regering zal dus gaandeweg noodwendig tot eene belasting op het inkomen moeten geraken, en dat beschouwt spr. als eene hoogst onwenschelijke zaak.

De heer BLAUPOT TEN CATE treedt mede in eene beantwoording van hetgeen tegen zijne eerste rede tot ondersteuning van het ontwerp is bijgebragt.

De heer WESTERHOFF noemt het eene valsche en hatelijke beschuldiging, dat de voorstanders der afschaffing gedreven worden door onedele of laakbare drijfveren, en dat zij deze quaestie tot eene partijzaak maken. Hij had het voornemen om in 't breede uit te weiden over de uitwerking der accijnsen en om te wijzen op de verontrustende verschijnselen, welke van eene slechte voeding worden waargenomen en dat tot eene verbetering daarvan deze wet kan bijdragen.

Hij zou dit hebben gedaan welligt in het vooruitzigt, om de ijverige, ja ombarmhartige voorstanders van den accijns op het gemaal, tot betere gedachten te brengen. Maar aangezien zijne rede lang zou moeten zijn en het gevoelen veld wint om de algemeene beraadslagingen niet langer te rekken, zoo zal hij van het woord afzien.

De heer BOSSCHA zal eenige oogenblikken het woord voeren, omdat in eene discussie, die zoo veel smadends en verwijtends voor het Ministerie opgeleverd heeft, een woord van vertrouwen niet mag teruggehouden worden. Vooraf resumeert Spr. drie bezwaren, die bij hem overgebleven zijn, als:

1o. dat door deze afschaffing de Regering wat ons belastingstelsel betreft ligt kan gedreven worden in eene rigting die niet strookt met de belangen van een land, dat aan handel en scheepvaart gewijd is.

2o. zou hij wenschen, dat de afschaffing uitgesteld werd tot het tijdstip, dat de bespaarde rente door amortisatie, een voldoend aequivalent opleverde.

3o. is hij tegen de bepaling, waardoor nieuwe dwang aan de gemeente-besturen in het beheer hunner huishouding wordt opgelegd en waarin een eerste stap gelegen is, om ten aanzien der regeling van de plaatselijke belastingen (vervat in de gemeente-wet) telkens door speciale wetten nieuwe beperkingen te voegen.

Aan dit laatste heeft de Minister echter beloofd door wijziging in art. 8 te gemoet te komen. Dat alles heeft hem tot geene andere overtuiging ten aanzien van het Ministerie gebragt, dan dat de Regering daardoor eene zeer groote verantwoordelijkheid op zich laadt, maar dat de bezwaren die overgebleven zijn, van dien aard zijn, dat ze met beleid en standvastigheid te boven kunnen worden gekomen.

En nu kent hij aan dit Ministerie genoeg doorzigt en bekwaamheid toe, om aan die bezwaren het hoofd te kunnen bieden, en zulks door zijne erkende verdiensten en bekende daden. Hij vertrouwt dan ook dat de mannen, die thans aan het bewind zijn, niet vergeten zullen dat eene Regering, al mogt zij al, volgens de Regering, zijn een gouvernement van transactie, ophoudt te regeren als zij ophoudt tegenstand te bieden. In de hoop en het vertrouwen zoo even uitgedrukt, is hij genegen de Regering in dezen te ondersteunen en zijne goedkeurende stem aan dit ontwerp te geven.

De MIN. V. FIN. voert mede ten derden male het woord om kort te antwoorden op sommige opmerkingen en vragen, sedert en naar aanleiding zijner eerste breedvoerige rede door verschillende sprekers in het midden gebragt. Meestal behelst deze rede nadere solutien, rectificatien of verduidelijking van gezegden, nadere ophelderingen tot wegneming van nieuwe of nieuw voorgedragene bedenkingen van financiëlen aard.

Hij blijft volhouden teregt aan den heer van Bosse te hebben geantwoord dat het voorstel tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen financieel gelijk is aan dit onderwerp; zelfs dat het nog iets verder ging, wanneer men het aequivalent er aftrekt, en men den financielen omvang van beide voorstellen; zonder aequivalent, beschouwt. Hij geeft wijders toe dat de heer Thorbecke, vroeger gesproken hebbende van eene moedige Regering en eene moedige Kamer die het geheele gemaal zouden kunnen afschaffen, daarbij niet gevoegd heeft «zonder aequivalent» zoodat dit eene vergissing is.

Hij beantwoordt vervolgens in 't breede den heer van Rappard, en, op de vergelijking door dien Spr. gemaakt tusschen nu en den tijd van den Min. van Tets van Goudriaan, toen men ook alleen de lichtzijde der finantien aangaf, — antwoordt de Min. dat beide tijdperken niet te vergelijken zijn; al zou hij zesmaal zooveel welsprekendheid bezitten als de heer van Tets van Goudriaan, dan zou hij aan eene tegenwoordige kamer in dezen tijd van openbaarheid niet kunnen doen gelooven aan eene bloeijenden toestand, als dit in werkelijkheid niet het geval ware.

Men kan die jaren niet vergelijken; toen was er voor de financien een zwart gordijn, waren de uitgaven niet op de wet gegrond, en heerschte er verdere misbruiken. Zijn stelsel is echter (men heeft veel gesproken van allerlei rigtingen), dat in financiele zaken de openbare rigting de beste is, en dat is het zijne.

In verband tot de vragen van de heeren Baud en van Bosse omtrent de koloniale baten, zegt de Minister, dat de heer van Hoëvell het juiste standpunt te dien aanzien heeft aangegeven. De zaak der Marine, waarin de Regering evenveel belang stelt als in dit ontwerp, zal nader aan de orde worden gesteld. Maar de Regering deelt ook de meening van den heer Baud, dat men zoo weinig mogelijk op de

Oost-Indische baten tot dekking van gewone uitgaven moet rekenen en dat men dus te dien aanzien ook nog het stelsel sedert 1843 gevolgd, deelt.

Maar aan den heer van Bosse kan de Min niet die belofte geven dat er nooit meer dan dan 14½ millioen uit de Oost op de begrooting zal worden uitgetrokken. Hoe men over dat cijfer twistte, het is een feit, dat in de laatste jaren de Oost-Indische baten veel meer opbrengen.

Hij kan alleen dit zeggen, dat de Regering zal doen wat zij kan, om binnen die grenzen te blijven. Zij zal niet boven het gewone bedrag ramen, maar alleen voor buitengewone omstandigheden, en dat wel alleen wanneer de gewone begrooting te kort schiet.

De MIN. v. KOL. is mede in eene nadere toelichting getreden van hetgeen hij vroeger gezegd, heeft en waarop sommige sprekers zijn teruggekomen. In antwoord aan den heer Baud, verklaart de Min. dat hij doordrongen blijft van het beginsel, sedert 1843 aangenomen, om den boog niet te sterk te spannen, zoodat hij ook de hand niet leenen zal aan het begaan van onvoorzigtigheden.

Voorts deelt de minister ook het ander denkbeeld van denzelfden spr. om namelijk de koloniale overschotten dienstbaar te maken aan de ontheffing van den Javaan.

De heer VAN BOSSE bestrijdt de voorstelling van den minister van finantien, dat namelijk de finantiele uitkomsten van het voorstel nopens de brandstoffen, dezelfde zouden zijn geweest als die nopens het nu aanhangig ontwerp. Daarbij komt, dat men de meerdere uitgaaf voor Marine thans vergeet.

De heer THORBECKE komt ook op tegen de voorstellen alsof dit ontwerp eigenlijk nog voorzigtiger was dan het ontwerp nopens de brandstoffen.

Tevens verklaart hij, dat ook hij in den aanvang het denkbeeld voorstond, om aan de afschaffing van het gemaal de voorkeur te geven, zoo er een aequivalent kon gevonden worden, niet in eene directe belasting, maar b. v. in een anderen accijns. Die poging heeft echter schipbreuk geleden.

Ook Spr. heeft de opcenten niet zonder bezwaar als aequivalent zien voordragen. De voorstellers hadden echter de gegevens niet, om een nieuw accijnsmiddel als aequivalent te doen strekken. Spr. meent een enkel woord aan den Minister van Buitenl. Zaken te moeten antwoorden. Die Minister weet, dat Spr. ter zijde stelt dergelijke wapenen van bestrijding, als waarvan die Minister zich meermalen bedient.

De Minister heeft moeite gedaan om dat voorstel te doen beschouwen als homogeen met de geheele rigting van zijne 13jarige ministeriële loopbaan. Als de minister de redevoeringen had gehoord van de heeren van der Linden en van Hoëvell, dan zou hij daarop het antwoord vernomen hebben. De minister heeft ook van geruchten gewaagd.

Hij moet den Min. beklagen, die het oor open heeft voor ellendige leugenachtige achterklap, of wil men het noemen comerage. op te vangen en om die hier ter plaatse als persoonlijke insinuatien te bezigen, insinuatien, die, zoo ze gebezigd werden in het bijzondere leven door een blijk van verachting zouden worden beantwoord.

De heer BAUD geeft te kennen, dat, hoezeer uitdrukkingen als door de ministers van Finantien en van Kolonien gebezigd zijn, op zich zelve van zeer rekkelijken aard zijn, zij echter veel waarde hebben als er vertrouwen bestaat. Als blijk daarvan moet hij verklaren, dat hij nu meer gerustgesteld is en voor het ontwerp stemmen zal.

De MIN. v. BUITENL. ZAKEN geeft zijn leedwezen te kennen, dat hij juist niet tegenwoordig was toen de heeren van der Linden en van Hoëvell hebben gesproken, maar hij heeft toch vernomen, dat zij geene bepaalde vragen hebben gedaan. Aan den heer Thorbecke meent hij te moeten antwoorden, dat hij, Minister, evenmin als dat lid tot de zoodanigen behoort, die hun oor open hebben voor achterklap, maar dat lid zal ook weten dat aan Ministers dikwerf, zonder dat zij het oor open zetten, geruchten ter oore komen.

Als die worden herhaald, dan erlangen zij soms eene zekere mate van geloof. Die minister heeft het bedoelde gerucht niet als insinuatie gebezigd, maar het openlijk behandeld en daardoor gelegenheid gegeven tot openlijke rectificatie. Hij verklaart tevens, dat hij nu overtuigd is, dat het bedoelde gerucht was ongegrond.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen over het wetsontwerp gesloten. Morgen zal met de behandeling der artikelen een aanvang worden gemaakt, waarbij echter niet op de algemeene beschouwingen teruggekomen zal mogen worden.

De Vergadering is tot dien tijd gescheiden.

's Gravenhage, 13 Junij.

Z. M. heeft aan A. Anderson op zijn verzoek eervol ontslag verleend als ijker van het vaatwerk te Bodegraven.

---

* H. H. de Koningin is gisteren avond uit Leiden in deze residentie teruggekeerd.

---

* Heden wordt in de hofstad op de gebruikelijke wijze gevierd de verjaardag van Z. K. H. Prins Hendrik, als door het uitsteken der vlaggen van de openbare en vele bijzondere gebouwen, het bespelen van het klokkenspel en het houden eener groote parade in de Maliebaan.

---

* Z. M. heeft gedurende HD. verblijf te Maastricht, benoemd tot ridders met de ster van de orde der Eikenkroon, den heer commissaris des Konings van Limburg, den generaal-majoor van Aylva Rengers en den gepensioneerden generaal ridder de Stuers; tot kommandeurs dierzelfde orde, de heeren: Jhr. Sandberg, kamerheer des Konings; Kraijenhoff, kolonel van de genie; Jhr. Michiels van Kessenich, griffier der Staten van de provincie, kapitaine, president der Arrond.-Regtbank; Wintgens, vice-president van het Provinciaal Hof; Gardon, officier van Justitie bij de Arrond.-Regtbank en Jhr. van Geusau raadshr. het Prov. Hof; en tot ridders dier orde, de heeren: Marcella, kapitein-kommandant van de Koninkl. Marechaussée in Limburg; de chirurgijn-majoor Rieber; van der Hoeven, kapitein van de genie; Rijkman, kapitein van de infanterie en J. Chainaye, lid der Prov. Staten.

Z. M. heeft voorts eene gift van *f* 1200 ten behoeve van de armen der stad gedaan en verscheidende andere beloningen, hetzij geld, hetzij gouden horologien, diamanten, spelden en ringen, toegekend.

---

* H. K. H. Mevrouw de Prinses Marianne der Nederlanden heeft eergisteren de Koninklijke bibliotheek en het Kon. kabinet van penningen met een bezoek vereerd.

---

* Het aan Z. M. den Koning door den heer C. G. Baesjou aangebodene kunstig bewerkte vijfstuiverstuk, is op last van H. D. geplaatst in het Kon. kabinet van penningen alhier, alwaar het voor iederen belangstellende ter bezigtiging ligt.

---

* Burgemeester en wethouders van 's Gravenhage hebben aan de ingezetenen bekend gemaakt, dat bij gelegenheid van den verjaardag van H. M. de Koningin, als wanneer gelijktijdig die van Z. M. den Koning wordt gevierd op Zondag den 17 dezer, in den loop van den dag, van stadswege geene feestelijkheden zullen gehouden worden, maar dat des avonds eene illuminatie zal plaats hebben, in het Willemspark, hetwelk te dien einde van 9 ure tot 's nachts 12 ure, voor ieder toegankelijk zal zijn, terwijl ten 11 ure op het Alexandersveld een vuurwerk zal worden afgestoken.

---

* De heer Belmont, Minister-Resident van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, is met zijne familie van zijne buitenlandsche reis in de residentie teruggekeerd.

---

* De Minister van Financiën heeft, bij resolutie van 6 Junij jl., vastgesteld de 227ste Staats-Loterij. Zij zal bestaan uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premiën. De collecte zal geopend worden op Maandag 9 Julij, en worden gesloten op Zaturdag den 21 dier maand. De eerste klasse zal aanvangen den 6 Augustus; terwijl de laatste 100 nommers op Zaturdag den 27sten October 1855 zullen getrokken worden.

---

* De gewone audientie van den Minister van Financien zal op Donderdag, den 14 Junij 1855, *niet* plaats hebben.

---

* De gewone audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag, den 15 Junij 1855, *niet* plaats hebben.

Wij vernemen, dat Z. M. te Luxemburg, de kolonels Fritze en van Griesheim en den luit.-kolonel Knor, benoemd heeft tot kommandeurs der orde van de Eikenkroon, de administrateurs-generaal Jurion en Gervais, alsmede den heer Mertens, kommandant van het Luxemburgsche contingent, tot ridders der orde van den Nederl. Leeuw. Wijders heeft Z. M. aan ieder der kommandanten van de eerewachten, welke zich in de onderscheidene steden van het Groot-Hertogdom hadden gevormd, een ring met HD. naamcijfer in brillanten geschonken; aan mejufvr. Simonis, die Z. M. bij zijnen intogt in Luxemburg begroette, heeft Z. M. een gelijksoortig geschenk doen geworden. De drie onder-officieren, die op Walferdange de dienst verrigtten, ontvingen van Z. M. een gouden horologie; aan het muzijkkorps, de korporaals en soldaten van het Luxemburgsche contingent deed de Koning gratificatien toekomen. Voor de armen in het Groot-Hertogdom schonk de Koning-Groothertog 10,000 fr.

Wij vernemen ook, dat de Koning van Pruissen aan Z. M. Willem III het ulanen-regement geschonken heeft, waarvan vroeger Koning Willem II eigenaar was.

(Hbl.)

× × **Leijden**, 13 Junij. De dag van gisteren was werkelijk een *nationale* feestdag. Begunstigd door het schoone zomer-weder, dat in den namiddag vruchteloos dreigde afgewisseld te zullen worden, stroomde van heinde en ver een tal van bezoekers toe, die reeds vroegtijdig de straten vulden. In den namiddag bragten dorps- en veerschuiten, zoowel als de spoortreinen, hunne lasten aan, zoodat reeds vóór den aanvang van den optogt, de commissie tot regeling kon rekenen, dat het haar niet aan bewijzen van belangstelling « van het groote publiek » zou ontbreken. Onze taak is te vermelden, of zij daarbij ook de goedkeuring, waarop gehoopt werd, mogt wegdragen en wij meenen ruimschoots te mogen verklaren, zoo als reeds het uitgegeven programma en de in het licht gegevene geschiedkundige bijzonderheden grond gaven tot de verwachting eener *getrouwe* voorstelling der *Intrede van Karel V binnen Dordrecht op den 3 Junij* 1515, bij gelegenheid van zijne huldiging tot Graaf van Holland, het geheel zoowel als ieder deel, tot in de geringste bijzonderheden de stoutste verwachting heeft overtroffen. Op het bepaalde uur, ten vijf ure des namiddags, kwam de trein in beweging, nadat kort te voren H. M. de Koningin benevens HH. KK. HH. prins en prinses Frederik bij Z. K. H. den prins van Oranje waren afgestapt.

Het zou onregtvaardig zijn uit het oogpunt van het hoofdvereischte, dat, namelijk de voorstelling *in elk opzigt* getrouw overeenkomt met de geschiedenis der gewoonten en gebruiken, van den tijd waarop de intrede plaats vond zoo men eenig deel van de optogt boven een ander bijzondere vermelding waardig keurde. De meest schitterende costumen, de bij uitstek kostbaarste kleedij, de blazoenen en wapenen niet slechts, ook de eenvoudigste en minst opziensbarende tooisels, zij waren uitnemend geschikt, om den aanschouwer te verplaatsen in den tijd, toen Holland kwam onder het Grafelijk bewind van den later in de geschiedenis des Vaderlands zoo verschillend beoordeelden Keizer *Karel* V.

Met niet minder lof gewagen wij van de orde, die van den aanvang af bij den optogt heerschte en die ook tot het einde toe bleef heerschen, niettegenstaande eerst te middernacht de trein na een korten rusttijd, werd ontbonden.

Het Leijdsch Studenten corps mag zich verheugen over den gelukkigen afloop van de luisterrijke viering der 280ste verjaring van de stichting der Leijdsche Hoogeschool; maar zal tevens opgetogen zijn over de belangstelling, die Leijdens ingezetenen door het houden eener algemeene illuminatie hebben betoond. Het stedelijk bestuur is loffelijk voorgegaan met de prachtige gasverlichting voor het stadhuis, de societeiten *Amicitia* en *Minerva*, hebben op dezelfde wijze gevolgd, terwijl de rector-magnificus der Academie, Prof. Vissering, op eene even smaakvolle als treffende wijze de eer zijner hooge betrekking heeft opgehouden door eene sierlijke gasverlichting. De winkels magazijnen van Sinkel en Walelbakker, de boekwinkels van de HH. van der Hoek en Engels, de stadskorenbeurs verlicht door de zorg van de heeren der gebuurten Blaauw en Quant, en eene menigte andere verlichtingen à giorno en op venetiaansche wijze, trokken de bijzondere aandacht. Gelukkig dat geen ongeval de feestdag heeft ontsierd, dat, niettegenstaande de wanorde, die door rijtuigen werd veroorzaakt, geen ongeluk is voorgevallen; dank zij hiervoor het minst de ijverige en doeltreffende maatregelen der politie.

---

§ **Nijmegen**, 12 Junij. Tot aanvulling van ons bericht, (zie *Grondwet* n°. 364.) moeten wij vermelden: dat nauwelijks de tijding van het bezoek van Z. M. bekend was of ieder ingezetene beijverde zich om blijken van hulde aan het hoofd van den staat te geven, door zijne woning met vlaggen en groen te versieren, waardoor de stad bij de komst van Z. M., gisteren avond ten 7½ uur, een feestelijk aanzien had verkregen.

Na een uur op het stadhuis vertoefd te hebben begaf Z. M. met gevolg benevens de Heeren Commissaris des Konings in de provincie en de provinciale Kommandant, die, om den Koning te complimenteren herwaarts waren gekomen, in open rijtuigen gezeten, de verlichte en met volk opgevulde straten door reden. Jammer dat door den fellen wind vele lichten niet konden aan blijven.

Heden morgen heeft Z. M. bij den burgemeester gedejeuneerd, waarna Hij de militaire établissementen en vestingwerken heeft in oogenschouw genomen. De militairen zijn niet onder de wapenen geweest en door den Koning is geen audientie verleend geworden. Het vertrek is op 5 ure bepaald.

Het heeft onze opmerking getrokken dat nog de woning van den burgemeester, nog de openbare gebouwen geïllumineerd waren.

226ste Nederlandsche Staats-Loterij.
5e LIJST. 5e KLASSE.
Uitgekomen hooge prijzen:
No. 164 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 11 Junij 1855.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned. W. Schuld.	2½	63 1/8 63		Pct.	
Dito Certificaat.	3	74½ 5/8	*Hope* 1798/1816	5	102¾
Dito Dito.	4	93½	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening	4	90 5/8	Cert. 1831/1838	5	88½
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	88 1/8
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rotschild*	2½		Dito 1854	5	81
Frankrijk.			Inschr. Assig.	6	
Obligatien	3		Certific. dito.	6	
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	18 1/16 1/8	Obligatiën	4	
Dito Buitenl.	3				
D° Binnenl. s/m.	3	30 5/16	**Oostenrijk.**		
Bew. Sp. Com.		4¼	Metaliek	5	62 [illegible]
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	78 [illegible]
Portugal.			Dito Nation.	5	66 [illegible]
Londen nieuwe.	3	40 1/16 40	Dito 1847	2½	81 [illegible]
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	31 [illegible]

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 99½, ⅝; Mexic. Lond. 3 pct. 20¼, 5/16; dito Onb. 20¼, 5/16; Gren., te p. s. 100. 2½ pct. 15⅞.

Voor Holl. en Oostenrijksche fondsen waren bij tamelijken handel beter prijzen te bedingen, de overige soorten leveren niets meldenswaardigs op.

LONDEN, Dingsdag 12 Junij. Consols op t. 91⅞, 92; N. Mexic. 3 pct. 21⅝, ⅞; Gren. Uitg. 6⅝, ⅞; Sardinie; Turksche leening 81½; Spanje 1 pct. 18⅛, ⅜; pct. 99½; Holl. 4 pct. 94½.

PARIJS, Dingsdag 12 Junij. Fr. 4½ pct. 94.75; pct. 69.60; Sp. binn. 3 pct. 30⅞; dito 1 pct. 17⅞.

WEENEN, Dingsdag 12 Junij. N. Metall. 79½; Nat. 84¼; Bankactien 998; Lombarden 102; Loten 1854; Wissel op Londen 12.01; dito op Parijs 144; Zilver

---

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.